

УДК 332.021(083.97)
JEL E23, O18, R58

О. М. Луцків

кандидат економічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу регіональної
економічної політики ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М.І.Долішнього НАН України», м. Львів
e-mail: lutolen@i.ua
<https://orcid.org/0000-0002-8919-6761>

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

У статті основну увагу зосереджено на особливостях застосування програмно-цільового підходу до управління регіональним розвитком. Визначено сутність програмно-цільового підходу, основні орієнтири та принципи його використання. Виокремлено основні проблеми та перешкоди, які виникають в процесі формування та реалізації обласних цільових програм. Проаналізовано нормативно-правову базу розробки державних та регіональних цільових програм. Узагальнено світовий досвід використання програмно-цільового підходу до управління регіональним розвитком. Запропоновано шляхи підвищення ефективності використання програмно-цільового підходу в управлінні регіональним розвитком для досягнення позитивних соціально-економічних змін.

Ключові слова: програмно-цільовий підхід, управління, обласна цільова програма, фінансові ресурси, регіональна політика, програмні заходи.

Lutskiv O. TARGETED-PROGRAM APPROACH TO THE MANAGEMENT OF REGIONAL DEVELOPMENT

The article dwells on evaluation of the pace and role of targeted-program approach in the system of region's social and economic development management and on defining of problematic issues in its application. The nature, meaning and major benchmarks of targeted-program approach to regional development management are examined. Legal and regulative foundations of targeted-program approach application in management of territory's social and economic development are analyzed. The fact that the efficiency of regional development policy in Ukraine remains to be low despite the availability of the considerable amount of strategic, prognosis and program documents due to the lack of concrete hierarchy of strategic documents, single understanding of nature and designation of program documents, etc is proven. Special attention is paid to the problem aspects of application efficiency of targeted-program approach, including the following: considerable amount of programs; lack of programs' diversity; poor level of funding and lack of funding of target programs; lack of clear system of evaluation and monitoring of their implementation and the relevant control for the quality of local programs on part of approving authorities and society; public access to information about programs is completely absent or fragmented, especially on the state of their implementation and level of their funding; not only state and local authorities but also economic entities, scientific organizations and NGOs have to participate in programs development. Analysis of the peculiarities of targeted-program approach application in social and economic development of Lvivska oblast is carried out, in particular regarding the number of operating programs in 2014-2017, their funding and implementation level. Experience of targeted-program management in developed countries of the world directed at solution of problems of regions' economic development asymmetry, industry reconversion (reorientation), assistance to local initiatives in the less developed regions, industrial, rural, urban and border areas is analyzed. The ways to improve the efficiency of targeted-program approach application in territorial management to achieve positive social and economic effect are suggested.

Key words: targeted-program approach, management, oblast target program, financial resources, regional policy, program activities.

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання пріоритетною сферою державного управління є соціально-економічні відносини на місцевому рівні, які націлені на вирішення питань зайнятості та добробуту населення, формування місцевого бюджету а, отже, фінансування витрат на соціальні потреби (освіта, охорона здоров'я, благоустрій, житлово-комунальне господарство тощо). Нажаль, сучасний стан системи управління в регіонах є неефективним. Негативні тенденції соціально-економічного розвитку регіонів України потребують пошуку та використання на практиці нових підходів до управління соціально-економічними процесами. Одним із них є програмно-

цільовий підхід орієнтований на визначення пріоритетів і цілей соціально-економічного розвитку та пошуку шляхів їх досягнення, здатний забезпечити комплексне вирішення проблем розвитку території та ефективності використання бюджетних коштів. Однак, повністю розкрити потенціал цього підходу як засобу, з одного боку, підвищення соціальної та економічної ефективності державних витрат, а з іншого підвищення соціально-економічного розвитку території загалом, наразі так і не вдається.

Аналіз останніх досліджень. Значний внесок у розробку теоретичних і практичних питань розвитку й удосконалення програмно-цільового методу управління внесли, як зарубіжні так і українські вчені.

Так, дослідженням проблем управління соціально-економічним розвитком території на основі програмно-цільового підходу, присвячені праці: Д. Уільямса, Е. Ведунга, Л. Пала, К. Вайса, Г. Парра, Б. Райзберга та ін. Серед вітчизняних науковців цим питанням присвячені роботи: М.П. Бутка, С.І. Дорогунцова, Н.О. Крайник, І.І. Лукінова, Я.Б. Олійника, В.А. Поповкіна, М.І. Фащевського, М.Г. Чумаченка, Л.Г. Чернюк та інших. Однак, не зважаючи на значну кількість публікацій вирішити проблеми в цій сфері так і не вдається, тому і потребує подальшого дослідження.

Метою статті є оцінка місця і ролі програмно-цільового підходу в системі управління соціально-економічним розвитком регіону та визначення проблемних моментів в його реалізації.

Основні результати дослідження. Одним із найбільш дієвих методів, управління, як на державному так і на місцевому рівнях, у всьому світі, є програмно-цільовий підхід, який реалізується через цільові програми та забезпечує прямий взаємозв'язок між розподілом бюджетних ресурсів та фактичними чи запланованими результатами їх використання відповідно до встановлених пріоритетів державної політики [1]. Саме поняття «програмно-цільове управління» трактується в широкому сенсі і як метод програмного втілення управлінських рішень, і як реалізація комплексного підходу при вирішенні соціально-економічних проблем. Програму розглядають як інструмент змін, вибраний з декількох альтернативних варіантів як найбільш ефективний шлях досягнення намічених результатів. Поняття «цільова» передбачає спрямованість програм на досягнення заздалегідь встановленої, чітко визначеної мети.

Типова структура обласної цільової програми повинна включати: характеристику проблеми, основні цілі і завдання, систему заходів, ресурсне забезпечення, механізм реалізації, способи управління і контролю над ходом її реалізації, а також оцінку очікуваної ефективності та соціально-економічних наслідків від її реалізації. При цьому програма повинна мати чітко визначену цільову спрямованість, точну адресність, часовий інтервал, обґрунтовані обсяги робіт і ресурсні витрати їх реалізації, прорахований економічний і соціальний ефект (кінцевий результат реалізації програмних документів) [2]. При розробці програм доцільно також враховувати унікальні конкурентні переваги території.

Застосування програмно-цільового підходу для забезпечення ефективності функціонування системи управління розвитком територій передбачає створення фінансово-ресурсного забезпечення для досягнення поставлених цілей та гарантію цільової спрямованості їх використання. Щоб досягнути позитивного ефекту від його практичного застосування має бути безпосередній взаємозв'язок між коштами та результатами. Разом з тим, слід зазначити також і той факт, що цей зв'язок завжди має зворотність – від виділених коштів безпосередньо залежить результат надання послуг, а від отриманого результату – кошти, які буде спрямовано на цю мету у наступному бюджетному періоді.

Сутність програмно-цільового підходу до управління регіональним розвитком полягає у відборі основних цілей розвитку території, розробці взаємопов'язаних заходів по їх досягненню в намічені терміни при збалансованому забезпеченні ресурсами з урахуванням ефективного їх використання. Тобто він реалізується за наступною схемою «встановлення цілі – шляхи досягнення – засоби реалізації – результат». Даний підхід орієнтований не на суб'єкт управління, його складові елементи і сформовану організаційну структуру, а на елементи програми і програмні дії. При цьому вирішення соціально-економічних проблем регіону отримує правовий статус, акумулюються необхідні для цього кошти, а завдання реалізації намічених заходів набуває обов'язковий характер. Програмно-цільове управління втілює системний підхід в управлінні економікою [2].

Загалом, програмно-цільове управління націлене на: оптимізацію територіальних пропорцій в економіці, недопущення надмірної диференціації регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку, забезпечення ефективного функціонування регіональних ринків тощо. Застосування програмно-цільового підходу в регіоні сприяє становленню ефективного місцевого самоврядування, зміцнює його матеріально-фінансову та організаційну самостійність. Це дає можливість органам місцевого самоврядування правильно розставити акценти у витратанні й без того обмежених бюджетних ресурсів та спрямувати їх на вирішення найважливіших та першочергових проблем розвитку територій в рамках реалізації обласних цільових програм.

В Україні цей підхід почали застосовувати з 2001 року разом з прийняттям Бюджетного кодексу згідно якого державний бюджет виконується за програмно-цільовим методом, а бюджетні видатки на виконання заходів державних цільових програм здійснюється у форматі бюджетних програм, а державні замовники та виконавці державних цільових програм є головними розпорядниками коштів за відповідними бюджетними програмами [3]. Однак, на початках, цей метод не отримав належного застосування, насамперед, через недосконалість бюджетного законодавства та відсутність досвіду планування та передбачення в місцевих бюджетах коштів для його реалізації та навиків застосування на практиці.

Правовою основою процесу застосування програмно-цільового методу планування є Конституція України; Закони України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про державні цільові програми», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про засади державної регіональної політики та інші закони та підзаконні нормативно-правові акти.

Чинне Законодавство України наділяє місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повноваженнями розробляти цільові програми. Так, на сьогоднішній день діють Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх

виконання. У Методичних рекомендаціях зазначено, що «регіональна цільова програма» – це сукупність взаємопов'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма задіяними виконавцями, спрямованих на розв'язання найактуальніших проблем розвитку регіону або окремих галузей економіки чи соціально-культурної сфери регіону, реалізація яких здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету і є складовою щорічної програми соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя на відповідний рік [4].

Однак, незважаючи на наявність значної кількості стратегічних, прогнозних і програмних документів, ефективність політики регіонального розвитку в Україні є низькою у зв'язку із відсутністю чітко визначеної ієрархії стратегічних документів, однозначного трактування і розуміння суті та призначення різних видів програмних документів тощо. Найбільш проблемне місце – взаємовідношення Плану заходів з реалізації регіональної Стратегії розвитку з Програмою соціально-економічного розвитку області та обласними цільовими програмами. Слід відзначити, що підвищення ефективності реалізації регіональної політики можливе лише за рахунок пошуку та визначення підходів до зближення цілей та заходів з реалізації регіональних Стратегій та обласних цільових програм.

Для отримання бажаних соціально-економічних результатів програмно-цільовий підхід до управління регіональним розвитком має здійснюватися на основі наступних принципів формування, обґрунтування та організації розробки програмних документів таких як: науковості, соціальної спрямованості, підвищення ефективності економіки, пропорційності і збалансованості, пріоритетності соціального розвитку, узгодженості коротко-, середньо- та довгострокових цілей програм з цілями визначеними в стратегічних документів, а саме Стратегії соціально-економічного розвитку регіону.

Підставою для розроблення обласної цільової програми є [5]:

- існування проблеми на рівні області, розв'язання якої потребує координації спільних дій місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій;
- наявність реальних можливостей для забезпечення виконання програми: фінансових ресурсів — коштів місцевого бюджету та інших джерел, матеріально-технічних і трудових ресурсів.

Обласні цільові програми мають бути важливим інструментом практичної реалізації заходів соціально-економічного розвитку регіону. Тому сьогодні потрібно повернути цим програмам їх основне призначення – бути інструментом вирішення найбільш значимих проблем території. Серед проблемних моментів ефективності застосування програмно-цільового підходу слід відзначити:

1. Значну кількість програм. Наявність великої кількості обласних цільових програм призводить до

неефективного використання бюджетних коштів та не дає можливості досягнути поставлених цілей.

2. Однотипність програм. Це дає можливість отримання суб'єктами господарювання державної фінансової підтримки на одні цілі за кількома програмами. Велика кількість однотипних програм зумовлює відсутність належного контролю за використанням отриманих коштів з боку Рахункової палати, Міністерства фінансів України, Мінекономрозвитку та Мінрегіонбуду та призводить до нераціонального та нецільового використання коштів та значних корупційних схем.

3. Низький рівень фінансування та недофінансування цільових програм. Переважає розподільчий принцип побудови програм, заснований на внутрішніх джерелах фінансових ресурсів; недостатнє використання зовнішніх джерел фінансування і можливостей державно-приватного партнерства. Потреба в коштах для виконання заходів визначається довільно, без необхідних розрахунків. Обсяги фінансування є сумнівними і не обґрунтованими, їх реальну ефективність визначити неможливо.

4. Відсутність чіткої системи оцінки та моніторингу їх реалізації та належного контролю за якістю місцевих програм з боку органів, що їх ухвалюють та громадськості. Зокрема, не проводяться: детальні розрахунки обґрунтування економічної ефективності програм та встановлення пріоритетності та першочерговості проведення заходів; визначення виконавців окремих програм і термінів їх виконання.

5. Майже повністю відсутній або фрагментарний публічний доступ до інформації про програми, а особливо – щодо стану їх виконання та рівня профінансованості. Відсутній контроль за надходженням та використанням коштів, які залучаються з позабюджетних джерел. Недостатній контроль за ходом виконання програмних заходів. Неповнота та відсутність інформації про причини невиконання програм у разі виділення коштів на її реалізацію у поточному році.

6. Участь в розробці програм повинні приймати не лише органи державної влади та місцевого самоврядування, а й господарюючі суб'єкти, наукові і громадські організації. На сьогоднішній день до прийняття обласних цільових програм та контролю за їх виконанням вони не долучається. Наукові установи також відсторонені від участі у написанні цільових програм, цим займаються в основному відповідні структурні підрозділи обласних державних адміністрацій.

Разом з тим слід відзначити, що у деяких регіонах України ситуація у цій сфері дещо покращується, насамперед, статистичні дані свідчать про зменшення кількості програм та збільшення обсягів їх фінансування. Разом з тим, не можна однозначно стверджувати, що їх кількість дійсно зменшується, оскільки створюються комплексні програми, які об'єднують в себе значну кількість цільових програм за галузевою ознакою (медицина, освіта, соціальна допомога, агропромисловий комплекс тощо). Яскравим прикладом цього є Львівська область. Так,

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ

у 2014-2015 році в області діяла рекордна кількість програм а саме, відповідно 89 та 79. Впродовж 2016-2017 році їх кількість зменшилась до 42, однак деякі укрупнені в комплексні. При зменшенні кількості програм у Львівській області обсяг їх фінансування збільшується більше ніж у 4 рази з 470461,2 тис. грн. до 1904351,6 тис. грн., в тому числі і внаслідок збільшення у 2 рази коштів виділених на реалізацію цих програм з обласного бюджету (з 445509,8 тис. грн. до 887343,2 тис. грн.). Основна увага сьогодні приділяється підтримці програм з енергозбереження, розвитку дорожнього господарства, охорони здоров'я, охорони навколишнього середовища, освіти, соціального захисту населення, а також конкурсу мікропроектів.

Незважаючи на збільшення обсягів фінансування обласних цільових програм у Львівській області рівень їх профінансованості не є 100%. Так, впродовж 2015-2017 років він становив відповідно: 98,2%, 84,1%, та 94,8%. Критичною ситуація буда у 2014 році – з 89 не профінансовано 21. Слід відзначити, що на сьогоднішній день, зовсім не профінансовані програми, спрямовані на розвиток села та АПК, житлово-комунального господарства. Із запізненням фінансують програми дорожнього господарства, охорони культурної спадщини та культури. Ця ситуація характерна, як для державних, так і обласних програм [6].

Для того щоб програми мали реальний позитивний ефект на розвиток територій необхідно перш за все щоб:

- програми не містили декларативний характер без визначення результативних показників та реальної потреби в коштах;
- не затверджувались односторонні цільові програм які містять дублювання мети, завдань та законодавчих підстав їх створення, оскільки це є практикою «списання» бюджетних коштів;
- здійснювався постійний перегляд актуальності діючих програм та доцільності їх фінансування;
- формування програм та їх реалізація здійснювалися кваліфікованими працівниками, залучення яких можливе на конкурсній основі;
- реалізація заходів у межах програми здійснювалась з орієнтацією на їх економічну ефективність і соціальну значимість;
- контролюючими органами здійснювався прозорий та нелобійований контроль цільового використання бюджетних коштів;
- значно посилилась відповідальність розпорядників бюджетних коштів за досягнення ними кінцевих кількісних та якісних показників в результаті їх освоєння в рамках реалізації цілей та заходів програми;
- відбувалося публічне обговорення проектів програм та результатів їх виконання.

Програми як інструмент управління мають розроблятися лише тоді, коли виникає реальна проблема, вирішення якої потребує прийняття особливих заходів, зосередження зусиль, поєднання дій різних організацій тощо. Оскільки тривалий спад виробництва, зростання безробіття, погіршення

соціального становища, наявність проблемних районів в регіоні, необхідність збереження і підвищення науково-технічного, інноваційного, виробничого потенціалів – все це актуалізує необхідність зосередження ресурсів на найбільш важливих і значимих для регіону проблемах. Зазначимо, що при формуванні регіональних цільових програм необхідно поєднувати політику підтримки соціально-економічного становища регіону на досягнутому рівні та політику його подальшого розвитку.

Тоді як в Україні програмно-цільовий підхід до управління регіональним розвитком не приносить бажаних результатів, світовий досвід свідчить, що він є ефективним інструментом реалізації державної та регіональної соціально-економічної політики. Так, на сьогоднішній день програмно-цільовий підхід з метою підтримки балансу у всіх сферах державного регулювання економіки використовується в таких розвинених країнах, як: Австралія, Австрія, Болгарія, Великобританія, Канада, Німеччина, Південна Корея, США, Франція, Швеція, Японія та ін.

Досвід розвинутих країн свідчить, що планування бюджетних програм необхідно здійснювати на основі управління за результатами. В процесі досягнення віддаленого ефекту реалізація програми характеризується прямими та кінцевими результатами. Прямі результати (показники продукту) характеризують обсяг та кількість здійснених державних функцій, робіт, наданих послуг. Кінцеві результати (показники якості) – цілі, на виконання яких направлена програма, що відображають задоволення потреб. Прямі та кінцеві результати виконання бюджетної програми створюють з часом віддалений соціально-економічний ефект у певній галузі. При розробці програм у високорозвинутих країнах світу орієнтуються на [7]:

- розроблення програм із 100% державним фінансуванням;
- реалізацію програм, що передбачають використання як державних, так і частково коштів інвесторів;
- стимулювання конкуренції для інтенсивного розвитку пріоритетних галузей;
- сприяння взаємовигідному співробітництву між різними суб'єктами приватного і державного секторів економіки.

Наприклад, у Франції напрямки реалізації цільових програм складаються з поточних стратегічних цілей країни. Деяко іншою є його орієнтація в Японії, де програмно-цільовий підхід органи влади застосовується лише для стимулювання наукомістких галузей, таких як електроніка, робототехніка, інформаційні системи тощо. У Канаді програмно-цільовий метод відіграє значну роль у системі державного стимулювання економічного розвитку. Цільові програми в Канаді, спрямовані, насамперед на підтримку інноваційних процесів, а саме на розвиток інфраструктури наукової сфери, стимулювання фундаментальних досліджень, підвищення кваліфікації дослідників, поліпшення інформаційної підтримки інноваційної діяльності тощо [7].

Програмно-цільовий метод у країнах-членах ЄС спрямований на вирішення проблем асиметрії економічного розвитку регіонів, реконверсії (переорієнтації) промисловості, підтримки місцевих ініціатив в менш розвинених районах, промислових, сільських, міських і прикордонних територіях. Для здійснення моніторингу за ходом реалізації програм в ЄС створена комп'ютерна система, яка подає звіт про їх виконання кожні півроку. На стадіях формування, реалізації та вже після завершення програми відбувається постійний збір оцінок незалежними експертами, які здійснюють контроль за ходом реалізації заходів програми. Окрім того, в ЄС діють цільові програми загальноєвропейського характеру, в реалізації яких приймають участь більшість країн-членів ЄС (наприклад, програми по зниженню рівня безробіття, програми підтримки науково-технічного розвитку, програми підвищення конкурентоспроможності тощо). На сьогоднішній день в ЄС діє програма «Косме» націлена на підвищення конкурентоспроможності великих підприємств і підприємств малого та середнього бізнесу, що розрахована на період з 2014 до 2020 року [8]. У сфері освіти та культури діє програма ЄС «Еразмус+» яка націлена на підтримку співробітництва між освітою, наукою та бізнесом, розвиток потенціалу молоді, підвищення міжнародного аспекту підприємницької освіти в країнах-членах ЄС тощо [9].

Окрім того, програмно-цільовий підхід до управління використовують також і міжнародні фінансові організації: Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, які надають свої позики іншим країнам за визначеними програмами. Це, програма розширеного фінансування, програмні системні позики для реалізації конкретних проектів в різних галузях економіки. Всі ці програми чітко описують мету та очікувані результати від спрямування коштів, в ту чи іншу галузь або сферу економіки. Такий підхід до фінансування проектів виявився досить ефективним, оскільки дає можливість проаналізувати ефективність використання коштів, за допомогою порівняння отриманих результатів з запланованими, а також зіставити мету, на яку виділяються кошти, з кінцевими результатами від реалізації проекту [7].

Висновки. Загалом, слід відзначити, що, якщо в високорозвинених країнах діючі програми приносять бажаний економічний ефект та досягають задекларованих заходів з їх реалізації, то Україні як на державному так і регіональному рівнях ситуація кардинально інша. В основному не досягаються задекларовані цілі та не виконуються намічені заходи реалізації програм, не забезпечується достатнє їх фінансове забезпечення. Недосконалість принципів розробки, функціонування та виконання обласних цільових програм спрямованих на вирішення найбільш актуальних та першочергових проблем регіонального розвитку створюють прецеденти розробки неефективної політики, нераціонального та нецільового використання бюджетних коштів. Це у свою чергу не сприяє покращенню ситуації в соціально-економічному розвитку українських регіонів. Для того, щоб програми мали реальний, позитивний вплив на розвиток економіки регіону,

бюджетні кошти, з огляду на їх фінансову обмеженість, повинні виділятися лише на найбільш ефективні програми, наприклад, забезпечать інноваційний розвиток економіки та експорт наукоємної продукції, енергоефективність тощо. Надалі програмно-цільовий підхід має стати більш дієвим і ефективним механізмом вирішення першочергових соціально-економічних проблем в регіоні.

Список використаних джерел

1. Кизим М. О., Феденко Г. М. Теорія та практика оцінки пріоритетності та результативності державних цільових програм в Україні // *Бізнес Інформ*. 2012. № 12. С. 6-13.
2. Абрамов Л. К., Азарова Т. В. *Цільові програми та механізми по забезпеченню прозорості у процесі їх реалізації*: [навчальний посібник]. Кіровоград: ІСКМ, 2010. 100 с.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання / Міністерство економіки України. 06.12.2006. Режим доступу: http://meold.kmu.gov.ua/minec/control/uk/publish/article?art_id=92210&cat_id=38738
5. Шарапов А., Сухобойченко С., Севостьянова О. *Основи розробки місцевих цільових програм*: [посібник для держслужбовців]. 08.09.2011. Режим доступу: <http://gurt.org.ua/uploads/news/2011/09/08/broshyura.pdf>
6. Офіційні дані / Львівська обласна рада. 2017. Режим доступу: <http://www.oblrada.lviv.ua>
7. Куранда Т. К., Вавіліна Н. І. Цільові програми в системі державного управління науково-технологічним розвитком // *Науково-технічна інформація*. 2011. №2. С. 12-17.
8. COSME. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
9. Ключові тенденції політики ЄС у сфері освіти та культури / програма ЄС «Еразмус +» // Україна в Європейському Союзі: сайт. 2015. Режим доступу: <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/sectoral-dialogue/education>

Reference

1. Kyzym, M. O., & Fedenko, H. M. (2012) *Teoriya ta praktyka otsinky priorytetnosti ta rezul'tatyvnosti derzhavnykh tsil'ovykh prohram v Ukrayini* [Theory and practice of estimation of priority and effectiveness of the government having a special purpose programs in Ukraine]. *Biznes Inform – Business Inform*, 12, 6-13. [in Ukrainian].
2. Abramov, L. K., & Azarova, T. V. (2010) *Tsil'ovi prohramy ta mekhanizmy po zabezpechennyu prozorosti u protsesi yikh realizatsiyi* [Having a special purpose programs and mechanisms on providing of transparency in the process of their realization]. Kirovohrad: ISKM. [in Ukrainian]
3. Supreme Council of Ukraine (2010). *Podatkovyy kodeks Ukrayiny* [Tax Code of Ukraine] (Adopted on 2010, July 8, 2456-VI). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> [in Ukrainian].

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ

4. Ministry of Economy of Ukraine (2006, Dec 06). *Metodychni rekomendatsiyi shchodo poryadku rozroblennya rehional'nykh tsil'ovykh prohram, monitorynhu ta zvitnosti pro yikh vykonannya* [Methodical recommendations on the procedure for the development of regional target programs, monitoring and reporting on their implementation]. Retrieved from http://meold.kmu.gov.ua/minec/control/uk/publish/article?art_id=92210&cat_id=38738 [in Ukrainian].

5. Sharapov, A., Sukhoboychenko, S., & Sevostyanova, O. (2011, Aug 08). *Osnovy rozrobky mistsevykh tsil'ovykh prohram* [Fundamentals of the development of local target programs] (Manual for civil servants). Retrieved from <http://gurt.org.ua/uploads/news/2011/09/08/broshyura.pdf> [in Ukrainian].

6. Lviv Regional Council (2017). *Ofitsiyini dani* [Official data]. 2017. Retrieved from <http://www.oblrada.lviv.ua> [in Ukrainian].

7. Kuranda, T. K., & Vavilina, N. I. (2011). *Tsil'ovi prohramy v systemi derzhavnoho upravlinnya naukov-*

tehnolohichnym rozvytkom [Target programs in the system of state management of scientific and technological development]. *Naukovo-tekhnichna informatsiya – Scientific and Technical Information*, 2, 12-17. [in Ukrainian].

8. COSME. Retrieved from <http://www.me.gov.ua> [in Ukrainian].

9. Klyuchovi tendentsiyi polityky YES u sferi osvity ta kul'tury [Key trends in EU policy in the field of education and culture] (2015). *Website EU Program «Erasmus +»*. *Ukrayina v Yevropeys'komu Soyuzi* [Ukraine in the European Union]. Retrieved from <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/sectoral-dialogue/education> [in Ukrainian].

Надійшло 22.01.2018 р.

Науково-практичний журнал «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

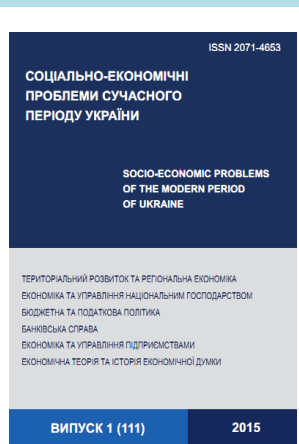
Науково-практичний журнал «Регіональна економіка» – це фахове науково-практичне видання, у якому висвітлюються такі теоретичні та прикладні питання: формування і реалізація державної регіональної політики в Україні, проблеми соціально-економічного життя регіонів, їх територіального розвитку, природокористування та екологічної безпеки, соціальної політики, транскордонного співробітництва, розвитку сільських територій, інвестиційно-інноваційної політики, фінансів і банківської справи.

Журнал «Регіональна економіка» включений до Переліку наукових фахових видань України (Наказ МОН України від 7.10.2015 р. №1021).

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази **Index Copernicus**, Польща – з 2012 року.

Сайт журналу: www.re.gov.ua

Proceedings of the "SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF THE MODERN PERIOD OF UKRAINE"

Proceedings of the "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is a specialized scientific-practical edition based National Academy of Sciences of Ukraine and the Institute for regional studies of NAS of Ukraine.

The book highlights the results of studies of institutional and socio-economic problems of development of Ukraine at the macro, meso and micro levels, encouraging to published authors who carry out research work in various sectors of the economy.

The book "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is included in the List of scientific professional publications of Ukraine in the field of economic sciences (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated by 11.07.2016 №820).

The journal is included in the international scientometric database Index Copernicus, Poland - with 2014.

Site collection: www.zbirnyk.ird.gov.ua